DAILY
اراده
د افغان نشراتی مرکز ملی خبلواکه ورځپاڼه

سال سوم شماره، پنجاه وششم
شماره مسلسل ۱۳۶
یکشنبه ۳ حمل ۱۳۸۲ هـ. ش
۲۰ محرم الحرام ۱۴۲۴ هـ.ق
23 March 2003

سال تاسیس ۱۳۷۹هـ.ش

PROPERTY OF ACKU

امسال تازه روی تر آمد همی بهار هنگام آمدن، نه بدینگونه بود پار

مقدم سال ۱۳۸۲ هجری خورشیدی و جشن باستانی نوروز، به شما هموطنان عزیز گرامی و فرخنده باد!
در این ایام مبارک که آغاز دیگری از تازه گی وزایش و رویش و تکاپو در مسیر حیاتست، از محول الحال و الاحوال و مدبرالیل و النهار میخواهیم، در پُرفیض بهاران را که فصل رستن و شگفتن و باروریست، همیشه به روی ما، که طی سال های رفته درد بسیار ورنج بیشمار کشیده ایم، گشاده داشته باشد. آمین یا رب العالمین

حمله امریکا بر عراق مشابه به حمله اتحاد شوروی بر افغانستان است

رادیو های خارجی برای بیگانگان نوکری و خوشخدمتی میکنند

هرات: اسماعیل خان والی هرات کارکنان رادیوهای خارجی در افغانستان را متهم کرد که برای بیگانگان نوکری و خوش خدمتی میکنند والی هرات در مراسم بر افراشتن علم مبارک حضرت علی کرم الله وجهه خطاب به هزاران تن از شهروندان هرات گفت خبرنگاران رادیو آزادی و رادیو بی بی سی با انتشار اخبار در باره نقض حقوق بشر در ولایت هرات به مردم هرات اهانت کرده اند والی هرات گزارش ها در باره نقض حقوق بشر در هرات را تکذیب کرد و گفت خبرنگاران رادیو های خارجی در هرات چرا دو باره حمله امریکا بالای عراق خبرهای را انتشار نمی دهند اسماعیل خان والی هرات کارکنان رادیو های خارجی را تهدید کرد که سر نوشت آن ها همانند سرنوشت کسانی که برای روس ها در افغانستان خدمت کردند خواهد بود والی هرات ضمن انتقاد از عملیات نیروهای متحدین علیه رژیم صدام حسین گفت که حمله امریکا بر عراق به حمله اتحاد شوروی سابق به افغانستان شباهت دارد وی گفت امریکایی ها نیز مانند شوروی ها که در افغانستان بمب می ریختند بالای مردم عراق بمب می ریزند.

آغاز سال نو تعلیمی را به عموم مربیان عالیقدر و شاگردان عزیز تبریک و تهنیت عرض نموده موفقیت های هر چه بیشتر شانرا در همه عرصه های زنده گی آرزو می بریم. اراده

پیام آقای بوش عنوانی حامد کرزی

کابل: جورج دبلیو بوش رئیس جمهور ایالات متحده امریکا طی پیامی به حامد کرزی رئیس دولت افغانستان عید نو روز و فرا رسیدن سال جدید خورشیدی را برای وی و مردم افغانستان تبریک گفته است رئیس جمهور ایالات متحده امریکا در پیامش گفته است مردم امریکا کامیابی های مردم افغانستان را یکجا با آن ها جشن میگیرد.
جمهور رئیس بوش تاکید کرده که مردم امریکا دوستی خود با افغانستان را گرامی میدارد و نوروز فرخنده یی را برای مردم این کشور آرزو میکند.

د لیدو او بښونکی خدای په نامه
سرمقاله

افغانان د چا اومني؟

د افغنستن مينځمهالي اداري تل هڅه کړې ده چې د کابل او ولايتونو ترمينځ اړيکې ټينګې کړي. د بده مرغه د ولايتونو چرواکي يخپل سر هڅه ته چې يې زړه غواړي هغه کوي او د مرکز لارښوونې او مشورې په ډيرو چروکي په پام کې نه نيسي. د ډيرو افغانانو په اند دا ډير د خواشينۍ خبره ده چې نړيوال او ملګري ملتونه هڅې کوي چې په افغنستان کې سوله، ثبات او د پيارغوني کرونه تر سره شي مګر يو خو په خپل او تنظيم مين افغانان داسې طلايي فرصت دلاسه ورکوي.
ځکه څنګه چې د مينځمهالي اداري چرواکي د کورنيو پيښو په اړوند د نظر او عمل بووالی نه لري. همدا رنګه په بهرنيو چروکي هم د افغنستن چرواکي په تيره بيا د امريکې برید په عراق هم د نظر بووالی نه لري دلته مونږ غواړو د افغنستان دبهندنيو چرو د وزارت اعلاميې د عراق د جګړې په اړوند يادونه کوو (په دې اعلاميه کې د امريکې برید پر عراق تاييد د امريکې او د هغې د ټلوالې نه ملاتړ څرګند شوې دي.)
مګر د افغنستن قضي القضات او د ستړي محکمې رئيس ښاغلی مولوي فضل هادي شينواري د نړيوالو راډيوګانو سره په مرکه کې د امريکې برید پر عراق غندلی دی او هغه يې د عراق اسلامي هېواد په ضد ځروا او ظالمنه تيری بللی دی. ددې پورتنيو ټکو لاړو په پام کې نيولو سره افغانانو سره يو شمير پوښتنې راپيدا شوې دي هغه دا چې د افغنستن د مينځمهالي اداري د نور پورو غړو تر مينځ په کورنيو او بهرنيو چرو کې هيڅ ډول ګډه ټکو لاړه وجود نه لري که چيرې دا د نظر او عمل اختلاف دوام وموميږي. افغنستن به څنګه د نيکمرغۍ په لور ګام پورته کړي د بده مرغه په داسې شرايطو کې چې نړيوال سوله ساتي خواك د کابل د بنر د امنيت چرې سمبالوي او هم په خپل ولايتونو کې د امريکې او د متحدينو پوځي خواکونه د هېواد د سولې او امن د دښمنانو سره په جګړه بوخت دي او هم د افغنستن د مينځمهالي اداري لګښتونه او پوديجه د بهرنيو هېوادونو د مرستو تر لاسه کېږي او دا هم تولو افغانانو ته جوته ده چې نړيوال خواکونه په سر کې امريکې د خپلو اهدافو په پام کې نيولو سره طالبان او د هغوی مرستندويان نه مينځه يووړل او بيايې په افغنستن کې د ملګرو ملتونو په همکاری د بن د پريکړو په رڼا کې وروسته د نسو کلونو خپلمنځي جګړو څخه يو لنډ مهالي او بيه مينځمهالي اداري جوړې کړي اوس يوځل د کورنيو او بهرنيو چرو د پلېسو په اړوند د نظر اختلافات رامينځته کېږي پوښتنه ده هغه ويناوې اواعلاميې چې د مينځمهالي اداري دوزارتونو او مسوولينو نه خوا خپرېږي د افغنستن ملي ګټې په کې په پام کې نيول شوي که هغه خنګې اړيکې دپرديو سره چې کلونه کلونه يې دا هېواد په ويرکې ستلي او اکثريت افغانان يې د پرديو مرستو ته اړ کړيدي بې ځايه به نه وي چې مينځمهانه اداره بيد پخپلو کې سره جوګه شي چې هېواد ته يوه ملي او اسلامي ټکو لاړه جوړ کړي تر څو د هېوادوالو اندېښنو او پوښتنو ته خواب ورکړ شي.

زنده گی در هنر

ص ۳

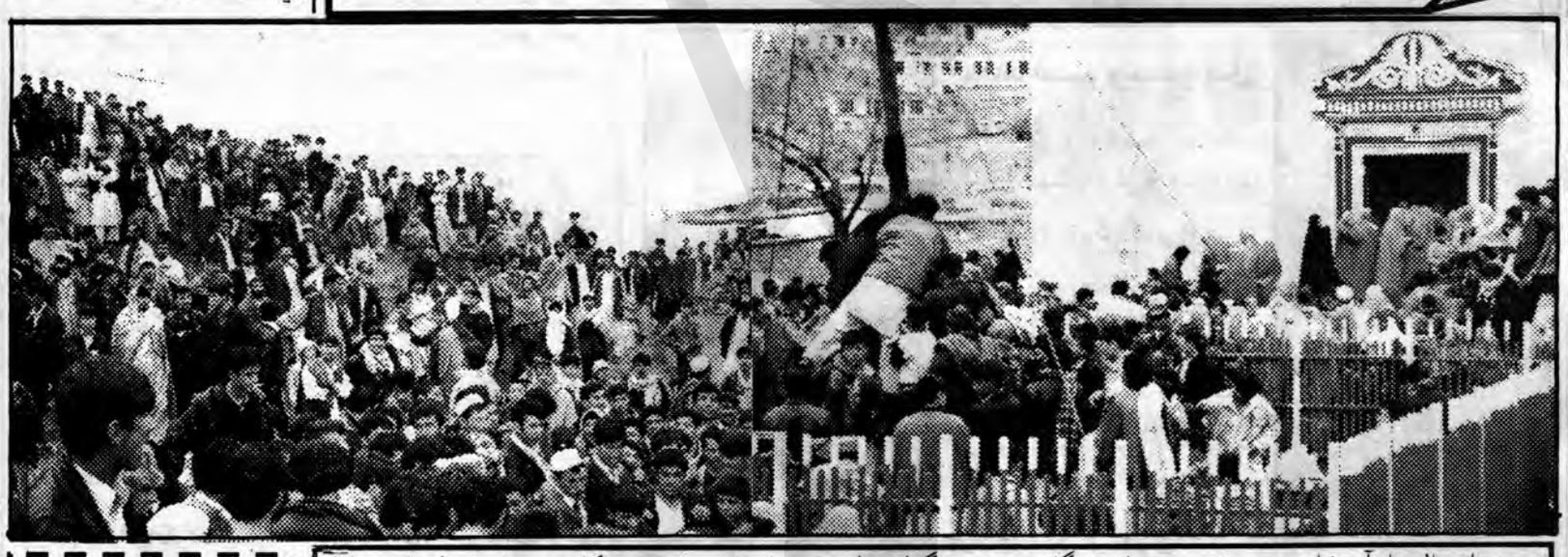

نوروز، امسال پیام آور شادی و بهروزی بود و باشنده گان شهر در بزرگداشت از نوروز باستانی، به رسم نیاکان به بر پایی میله ها و محافل شادمانی و سرور پرداختند و آمد سال نو را به فال نیک گرفته از بارگاه رب جلیل دوری غم ها و فراوانی رزق و روزی حلال را استدعا نمودند، عکسها نماهای از میله نوروز در زیارت سخی(ک) و رقص و پاکوبی جوانان شهر را نشان میدهد. صحبت های عده یی از شهریان کابل در جریان تجلیل از مراسم نو روز را در صفحه دوم بخوانید.

ستون های بزرگ دود از بغداد بلند است

اخبار مربوط به عراق را در صفحه ۲ بخوانید

د امریکی برید پر عراق او د کابل ښارياتو غبرګونونه

۲ مخ

سفر آقای حامد کرزی به پاکستان به تعویق افتاد

کابل: سفر حامدکرزی رئیس اداره انتقالی افغانستان به پاکستان که قرار بود دیروز انجام پذیرد تا مدت نا معلومی به تأخیر افتاد سید فضل اکبر سخنگوی رئیس دولت افغانستان در این ارتباط به رادیو آزادی گفت رؤسای جمهور افغانستان و پاکستان بعد از یک تماس تیلفونی موافقه کردند که این سفر در آینده صورت بگیرد سخن گوی رئیس دولت افغانستان علت تأخیر سفر حامدکرزی به پاکستان را مصروفیت های عنوان کرد که در نتیجه بحران عراق و جنگ خلیج برای روسای جمهور دو کشور بمیان آمده است.

اعلان فاتحه

مراسم فاتحه خوانی مرحومه عمه ظهور افغان مدیر مسوول اراده از ساعت یک نیم تا سه و نیم امروز در مسجد حضرت علی(ک) بر گزار می گردد، دوستان مطلع باشند.

د امریکي بیړۍ په عراق او د کابل بناریانو غبرګونونه

په افغانستان کې څه دپاسه دوه لسیزې د بد مرغۍ نه پرته بل څه پایلیکی یې افغانانو ته نه درلودې له دې املـه ټول افغانـان جګړه او جګړه مارانو غندي.

هغه ناخوالې چې دتېرو کلونو د جګړو په دوران کې افغانانو لیدلې تر اوسه پورې یې په زړه دي چې ددې بدمرغیو له امله ټول افغانانو په خپل وار او په تېره بیا هېواد د ډېرو کړاوونو سره مخ شوي دي چې بیا رغونه یې کلونه او کلونه غـواړي او ډېـر افغانـان د سولې، ثبات او بیـا رغـونې لیوالـه دي. په دې څو تېرو وړځو کې چې کله دامریکې متحـده ایـالتونو او دهغـې ټلوالې په عراق برید پیل کړې دي د ارادې خانګړې خبریال د کابل د بنار د یو شمېر درنو او شریفو بنارپانو غبرګونونه راټول کړي دي.

په پیل کې مو د محمد ولی څخـه چې د بنـوونکی دنـده لـري د امـریکې او د ټلـوالې برید پر عـراق وپـوښـت.

نـومـــوړي وویـــل: زه د عـراق د مشر صدام حسین کړنلاره غندم ځکه نوموړي کلونه کلونه د وېرې، وحشت او وژنـې عمـــل دخپلـــو هېوادوالو په تېره بیا د کردانو په وړاندې تر سره کړي دي. صدام حسین د ګاونډیانو په تېره بیا دکویټ او د ایران د اسلامي جمهوریت سره ناروا تېرې او خونړی جګړې کړې دي د داسـې یـو ظـالم اودیکتـاتور لـرې کـول عراقیـانو تـه د سـولې او د دموکراسۍ په لـورې یـو بڼه زېرې بولم امـا دا لامـل نـه باید د پوځي برید لـه لاړې چې سلګونه او زرګونـه بې ګناه خلك خپل خانونه د لاسه ورکوي تر سره شوی وای زه د ملګـرو ملتونـو د امنیـت د شورای د پـرېکـړو په رڼا کې باید عـراق د ډله ایزې وژونکی وسلو څخـه پـاك شوای وای نه دجګړې له لاړې د کابل بنار یو هتیوال غلام ربانی پدې هکله داسې نظر بنکاره کړ. مونږ افغانـان د جګړې څخه کرکه لرو او په هېڅ هېواد په تېره بیا یو مسلمان هېواد کې جګړه نه غواړو ځکه تر اوسه پورې د جګړو نتیې په خان. کورنۍ او هېوادوالو کې وینو. عراق چې کلونه کلونه د ایران کویټ او پخپلو کې په جګړو تېر کړي او لکه مونږ غوندې یې د نړېوالو بندیزونو او د خپل سرې مشرتابه سره مخ دي نو دا خل به دعراق مسلمان خلك د بې ساړو تباهیو سره مخ شـي زه بیـا هـم د خپـل منځمهـالې اسلامي اداري د غبرګون پلوي یم او هیله من یم چې مینځمهاله اسلامی اداره پدې اړوند خپله ملي او اسلامي دنده تر سره کړي.

بنـاغلی محمد نواب د کابل پوهنتون محصـل ددې برید اغیزې بـه پـه افغانستان څه وي داسې وویل: زه یقین لرم چـې ځینې بانـدنیان چې افغانستان ته یې د کمك هیله ده شـکې شـوی بنکـاري دلتـــه هم په کابل کـې د ملـــګرو ملتونـو او غیـر دولتـي اداري د ډار سره مخ شـوي دي او دهېـواد یـو شـمېر پـروژې او خیریـه کارونـــه د خنـډ ســـره مخ کېږي دا برید دوه ستونزې را مینځته کوي یو شمېر ترهګر به ددې بـریـــد د ګټې په پورته کولو سره د هېواد په یو او بـل ګـوټ کـې فعالیتونـه پیـل کـړي او د بلې خـوا یـو شمېر باندني متخصصین به افغانسـتان تـه د راتـګ زړه ونـــه کـــړي.

د خیرخـانې مینـــی یـــو اوسېدونکی بنـاغلی سیدآقا د کرایـو. تیلـو او نرخونـو لوړېدو ته اشاره وکړه او زیاته یې کړه چې مونږ لاتر اوسه د جګړو په لمبو کـې سوزېږو هېواد کـې مـو دقـانون خـلا وجـود لـري پـه عـادي توګـه د نرخونو کنټرول وجود نـه لـري کلـه چـې د امـریکې برید پـه عراق خبر یـو شمېر افغانانو واورېـد د تیلـو د کمښت او جګې بېې لـه املـه یې کرایې هم لـوړې کـړې بدبخـتـه تـر اوســه لا دلتـــه د خلکـــو د ستونزو د حل په هکله څه رڼـاوی نـه بنکـــاري دا جـــګړه مونږ تـه دومـــره تـــاوان رسـوي لکـه چـې وایـي څـه خمـکه لنـده څه کال بارانې. دیوې غیر دولتـي اداري کـــارکوونکی محمـــد هـــارون د جګـړې پـه اړونـد داسې څرګندوونه کوي چې د امـریکې متحـده ایـالتونو د ملګـرو ملتونـــو د امنیـــت شـورای د پریکـړو تـه بایـد درنـــاوي کـــړي وي. ځکـــه ملګرې ملتونه په اوسنۍ نړۍ کې د سولې او روغې جوړې یوازینې بېړۍ خای دی کله چې دا جګړه پیـل شـو نـو د ملګرو ملتونو د راتلونکې په اړونـد یـې ځینې پـوښتنې راپورته کړي او هم یـو شمېر زیـاتو هېوادونـو پـدې هکلـه خواشینې وښوده.

د ارادې خبریال د ۱۳۸۲ کال د وړې په لومړۍ نېټه چې د جمعې د ورځې سره برابره ده د کابـل بنـار د یـو شـمیر خطیبـانو ویـنـاوې واورېـدې. نومـوړو خطیبـانو د امـریکې بـــریـــد پر مسلمان هېواد وغـــانـــده او د عـــراق مسلمـــان ولـــس تـــه یـــې د ســولې او بـرۍ دعـــاګانې وکړې.

نوروز امسال پیام آور ....

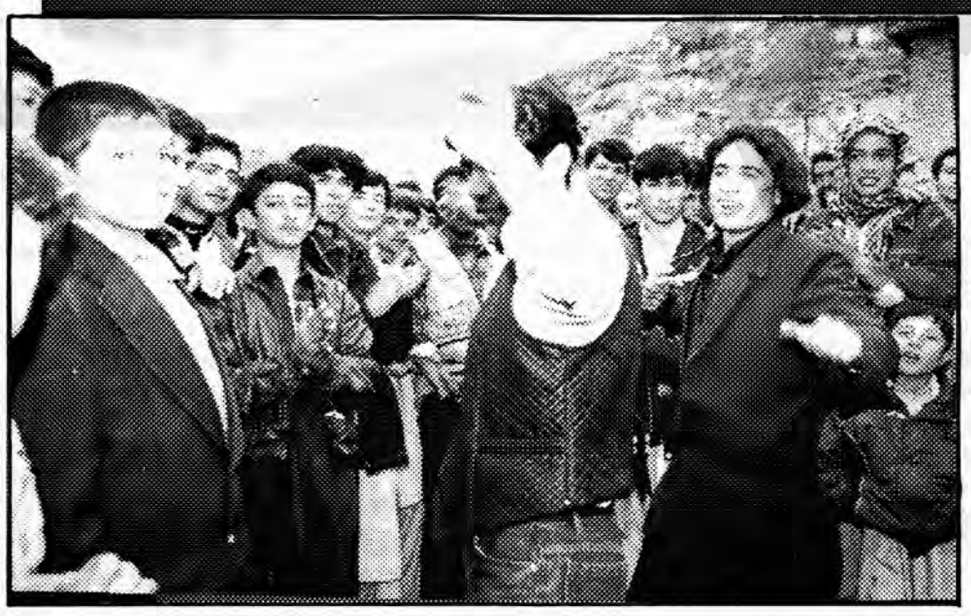

محمد نعیم باشنده پل سوخته:

از آن جهت خوش و مسرورم که امروز دیگر کسی وجود ندارد که بخاطر جلوگیری از بجـــا آری رســـوم و عنعنات مردم ما، ما را لت و کوب کند، ما را نگذارد کـه بـه زیـارت هـا و مقـابر بزرگان مشرف شویم.

شادی و مسرت امروز نوید بخـش صـلح و آرامـی در کشور ماست و آن امیدها را قوت می بخشد که به زودی افغانستان آزاد، آباد و سربلند در قطار سـایر ملل جهان جا می گیرد.

احمد فواد باشندۀ شهر کابل:

خـدا را شـکر گـذارم کـه یکبار دیگر ایـن زمینـه را برای ما عنایت فرمود که از نـوروز باسـتانی تجلیـل بعمل آور یم ما باید بدانیم کـه نـوروز پیـام آور صلح وهمزیستی و زنده گی با همی است و از ما می طلبد که در اتفاق و اتحاد و صفا و دوستی و صمیمیت زنده گی را ادامه دهیم.

مصطفي شهروند کابل:

آنچه امسال از پس سالهای درد و رنج به روی ما لبخند میزند اینست کـه مـردم مـا از هر قوم و هر گوشه کشور دور هـم جمـع شـده و بـاهم جشن نوروز را تجلیـل مـی نمایند. برادری و اخوت دل هـای هـر اشـتراک کننـده جشن را مملو ساخته و همه این آرزو را دارند کـه سـایر برادران و خواهران هموطن مـا کـه در خـارج از کشـور زنده گی مهاجرت را سپری می نمایند به وطن برگشته و بامـا یکجـا در بازسـازی کشور سهم بگیرند.

ذبیح الله باشنده شهر کابل:

زه ډیر خوښ یم چې یو ځل بیا مونږ پخپل وطن کې د نـوي کـال راتـګ لمـانځو خپل هېوادوال ګورم چې د خپلـو میرمنـو او کوچنیـانو ســـره پـــارکونو او زیـــارتونو ته ورځي چې داډیر د فخر ځای دی.

دا زمونږ د هېـواد د بیـا رغاونې زیری دی.

بایـد یوبـل تـه د وروولـي لاسونه ورکړو تیرې خاطرې هیري کړو او په ګډه سره د وطـن د آبـــادی او بیـــا رغونـــه لپـــاره ملاوتـــړو ښـــوونـــې او روزنـــې تـــه جدي مخه او توجه وکړو تر څو زمونږ راتلونکی نسل د ســولې او نیکمـــرغۍ خـــاوندان شـــي.

سترو های بزرگ دروازۀ بغداد پلت است

انفجارات بزرگ در سحرگاه دیروز بغداد راتکان داد که در اثر آن آسمان شهر روشن گردیده و فضا را دود فرا گرفت، به اثر انفجارات سحرگاهی ستون های از دود از حومه شهر بلند گردید فیر راکت ها بر بغداد مجتمع قصر صدام حسین در کنار دریای فرات و همچنان تاسیسات قومانده و کنترول را هدف قرار داد این بمباردمان در زمانی صورت می گیرد که قطار وسایط قوای پیاده بسوی دومین شهر بزرگ عراق بصره پیشروی دارند. در حالیکه در بعضی نقاط با مقاومت سربازان عراقی مواجه می گردند.

دو هلیکوپتر انګلیسی سقوط نمود

دو هلیکوپتر انگلیسی سقوط نمود

دو هلیکوپتر قوای هوایی بریتانیا در اثر تصادم با هم در خلیج سقوط نمود. سخنگوی قوای نظامی بریتانیا میگوید دو هلیکوپتر در آب های بین المللی به ساعت ۴:۳۰ صبح روز شنبه با هم تصادم نمودند منبع افزود عملیات نجات و جستجو برای یافتن عمله هلیکوپتر ها در جریان است این سقوط ناشی از حملات دشمن نبوده و ما به زودترین فرصت جزئیات آنرا اعلان خواهیم نمود. این دومین حادثه هلیکوپتر در دو روز اخیر طی پیشروی قوای ائتلاف در جنوب عراق میباشد. یک هلیکوپتر امریکایی به روز جمعه در شمال کویت سقوط نموده و باعث هلاک ۴ سر نشین امریکایی و هشت عسکر برتانوی آن شده سقوط روز شنبه در حال بوقوع پیوست که قوای ائتلاف ام القصر بندر جنوبی عراق را متصرف نموده و بسوی شهر بصره در حال پیشروی هستند و این ها همه به دنبال بمبارد مان شدید قوای ائتلاف در اهداف خاص در بغداد و دیگر شهرهای عمده عراق اتفاق افتاده است.

روسیه د متحده ایالتو مخ به ونیسي

روسیې پرون ویلي دي چې د امریکا د متحده ایالتو او دهغې د متحدینو د هر هغه اقدام مخه به ونیسي چې چېرې په عراق باندې د پوځي حملې د تائید لپاره د ملګرو ملتونو تصویب ته مخه کړي د روسې د بهرنیو چارو وزیر ایګور ایوانوف د دفاعي او بهرني سیاست له سلا کارانو سره د یوې غونډې نه وروسته وویل روسیه به همداشان د جګړې وروسته په عراق کې د قوه د جوړښت لپاره د ملګرو ملتونو د منظورې نه د هرې هڅې سره مخالفت وښیي روسیه چې د امنیت په شورا کې د ویتو واك لري په عراق کې خپلې اقتصادي او د تیلو ګټې لري ایوانوف وویل روسیه باید له خپلو ګټو څخه دفاع وکړي او په عراق کې موجود قرار دادونه له لاسه ورنکړي.

پاکستان د خپلې ملي ورځې د لمانځلو جشنونه مراسم لغوه کړه

د پاکستان حکومت د هغه هېواد د ملي ورځې په اړه پلان شوی نظامي پرید لغوه کړې ده حکومت وایي دغه مراسم د عراق د جګړې په اثر په پاکستانیانو باندې د ژور خفګان له امله الغا اعلان شوی ده دغه اعلان نن وروسته له هغې وشو چې په تېرو ورځو د پاکستان په ګڼ شمېر بنارونو کې په عراق باندې د امریکې په مشرۍ د جګړې ضد مظاهرې وشوې دغه راز د پاکستان د تېر کل د ملي ورځې نظامي پرید هم له هند سره د کشمیر د لانجې په راپورته شوی کړکیچ لغوه شوی وه.

امریکایي توغندي پر ایران هم لګېدلي دي

امریکایي توغندي پر ایران هم لګیدلي دي

د ایران رسمي خبرې آژانس ارنا وویل د امریکا د جت جنګي الوتکو له خوا توغول شوي دوه توغندي د ایران په جنوب ختیځ کې ولګیدل آژانس د توغندیو د لږېدلو له امله د زیانو او تلفاتو خبر نه‌ې ورکړې خو دومره وایي چې هغه د مون هوایي په سیمه کې لږېدلی پرون د ایران د حکومت یو وایاند وویل د عراق پولې ته نږدې د ایران په خاوره کې توغندي لګېدلی دی او په دې هکله یې په تهران کې د سویس او انګلستان سفارتونو نه څرګندونو نه غـــوښتنـــه کـــړې ده.

زنده گی در هنر

شاعر د زړه خوا ته

شاعر دا په وطن او خلکو هدف ته رسیږی. شاعر هغه کې روزل شوی شخصیت ډیر منلی او محبوب محترم او پیاوړی شخصیت شخصیت شاعر د مینی او انسان دي چې د خپل ترحم کور شاعر د در دیدلو لوړ فکر خیال د خپلی زړونو ملهم او دوا شاعر د ذهنی او فکری قوی په وطن او تولنی د حقایقو مرسته د تولنی د ژوند لویه صفا هینداره ده شاعر دپاره د اصلاح او سمون د وطن د پاره خواخوږی. لاری چاری لټوی. شاعر په همدرد، همفکر او هم ادبی او معنوی لحاظ د محبت شاعر د لوړ انسانی نورو خلکو په نسبت ډیر سپیڅلو احساساتو او قوی اوچت او درونـد مقام لری. جذباتو خاوند. شاعر د هغه څه چې شاعر په خپل پرګنو په زړونو کې د لوی نظر او قیاس پری غور منزلت او مقام څښتن. کوی هغه د نورو د خلکو شاعر د حق باطل د خیر او سره د افکارو په تبادله او شر د تور سپین قضاوت او قضاوتونو کې ښه انعکاس عدالت کوونکی مترقی او را جوتیدلی شی شاعر عنصر او موجود. د خلکو د خپل شخصی ګټه او زړونو درد اوغم د وطن او انسانی منافع تر تولنی فلاح او کامیابی د ملی او وطنی ګټو شاعر د مینی او عاطفی په ښکته بولی شاعر د څپو او جذباتو کې خپل قام او ولس په لمنه

ملت د خدمت دپاره دپښتنی میندی په سپیڅلو لمنو کې روزنه او پالنه مونډلی ده د وطن د ښایسته هوا فضا څخه د ژوند دپاره ګټه اخستی ده نو د هغی مور د شدو څخه چې ده د غټوالی او نبوغ پراو ته رسیولی دی ځان په دی مکلف بولی څو خپل طاقت د وطن او خلکو د خدمت دپاره چمتو کړی شاعر د خپلی ایمانی او اخلاقی جذبی او دندی په اساس لمړی ځان او بیا د وطن د خلکو دپاره د قلم شعر او ادب په سیوری کې دا هوډ او ټکل کړیدی چې زه ددې وطن بچی او فرزندیم زه د محمود، احمد، میرویس ځوی یم ماته تر هر څه زیات د وطن مینه د خدمت جذبه ګرانه ده دا دهغه شاعر د زړه خواله راز او نیاز و چې ددی ادبی څو ټکو لاندی وطن او پر ګټو ته وړاندې کړی.

صاحب

ـ الف ـ

خپل تور مخ نه وینې خود بین نه دی
خپل بدلیدی نشې بدبین نه دی
که حق هرڅومره وي ظاهر او باهر
ورته نه ګوري ظاهر بین نه دی
د عدالت تلې ته ګوري کله
د چا په شانې پله بین نه دی
هغه دې مخې لره نه ورځي هېڅ
چې ډیر پیمخی ماه جبین نه دی
ورته مه وایه! د نیازمنو بد حال
صاحب نازبین دی نیازبین نه دی

پوشکین (1837 - 1799) Pushkine

الکساندر پوشکین د روسي ستر شاعر او لیکوال د ماسکو په ښار کې زیږیدلی او د پترز بورګ په ښار کې ووژل شو. هغه لومړی د روسیی د بهرنیو چارو په وزارت کې په کار پیل وکړ چې بیا وروسته د یوی قصیدی په ویلو سره چې د آزادی په هکله یې ویلی وه، په تبعید محکوم کړای شو. د "قفقاز زندانی" قطعه یې وروسته له هغی چې لومړی په ۱۸۲۲ کال کې د قفقاز څخه لیدنه وکړه. ولیکله، د آزادی غوښتنی عقیدی له کبله په ۱۸۲۴ کال کې د خپل کار څخه کوښه کړای شو. وروسته له هغی خپل پلرنی ټاټوبی پسکوف ته ولاړ او هماغلته ووژل چې بوریس ګودونف، اوژنی او نژین او د باغچی فواری په نوم منظوم داستان یې ولیکه. د بوکاچف د دوری د شورش تاریخ. دسروان لور. ګولیها او دوبرفسکی د پوشکین له نورو آثارو څخه دی.
پوشکین په ۳۸ کلنی کې د دوئل په یوه پیښه کې چې سخت تپي شوی ووژل شو.

فصل جوانسال

سید محمد هاشم هاشمی

فصل جوان سال قدم در جهان گذاشت
عاشق وشان باغ لبان بر لبان گذاشت
کاخ جهان وتخت سلاطین فرودین
بهر نکاح دخت طبیعت روان گذاشت
باران ژاله برسر گلهای چون عروس
تاج جواهر از دل الماس کان گذاشت
گلهای نسترن لب پرخنده صف به صف
پادر میان باغ و چمن با چمان گذاشت
باد بهاری فرش زمرد نثار کرد
گلهای لاله رقص کنان پادر آن گذاشت
اطراف تخت میرجهان، فرودین عشق
دختر و شان باغ دل مهربان گذاشت
طوطی و کبک و بلبل و طاووس خوشخرام
مستی کنان وشاد دهان در دهان گذاشت
در بستر زمرد صحرای عشق باد
گلهای وحشی دیده خود را به جان گذاشت
هر سو نثار عشق چو فواره پرزنان
بر همدیگر صفا همگی رایگان گذاشت
ای "هاشمی" بگو که خدا با لب بهار
در کام دخت بکر طبیعت زبان گذاشت

دختر دنیای از خوشی خاست برای مادرش

جوهی را در ظاهر و باطن بشکریه

او یک مادر است همسر است، پرودیوسر است. او برای جوانتر ها راه داده خودش را عقب کشیده است. از ابعاد شخصیت جوهی اینست که وقتی درباره اش بیاندیشی یکبار گل تبسم را می یابی که در لبانش گل کرده است. او را همیشه خندان باید لقب داد. اورا در پرودیوسری می نگری و می بینی که آنچه انجام داده از تاریخ بوده یعنی همه تلاش های او در این راستا در ساختار فلم های تاریخی بوده است که همه را به حیرت در آورده دختر خندان، جوهی شوخ و شنگ و فلم های بر مبنای تاریخ؟ اما این یک حقیقت است که در ظاهر شوخ و شنگ او باطن متین استوار و حوصله مندی پنهان شده است. در اینجا شمارا به گفت و شنود وی با یک مجله فلمی دعوت می کنم.

ـ این درست است که شما فلم "اشوکا" را پرودیوس کرده اید؟

ـ من تمامی کار ها را انجام داده ام یعنی گاهی دربان بوده ام زمانی تقسیم اوقات می ساختم وقتی هم منیجر شدم و ایامی را هم خدمه بوده ام شما قبول کنید که در "اشوکا" همه کاره بوده ام. البته اعتبار تکنیکی فلم مرهون کار کرد های سنتوش سیون ویونت همکاران اوست. اما کار های که بعد از شوتنگ هم باید اجرامی شد خودم به عهده داشتم. "اشوکا" فلمی برمبنای روایات تاریخی است آیا شما در رابطه با موضوع فلم متردد نبوده اید؟

ـ کاملاً نه. وقتی اسکرپت را شنیدم، خوشم آمد. زیرا این داستان. قصه ای از عشق هم بود، هر کسی می تواند فکر کند که "اشوکا" داستان خسته کننده ای تاریخی است اما حقیقت اینست که این حکایتی است از احترام به انسان و همزمان با آن قصه دوستی ها ست که در فلم کوشش شده بگو نه عصری تری ارایه گردد.

ـ گفته می شود صحنه های جنگ و زور آزمایی هسته مرکزی و قابل توجه فلم را تشکیل میدهد؟

ـ در سرا پای فلم دو صحنه از زدو خورد و جود دارد که یکی از آنها در دقایق پایانی فلم عنوان شده و مهارت فلمبردار را که قابل تحسین است به نمایش می گذارد.

ـ شما از جای یک هنرمند در مورد کرینه کپور چگونه فکر می کنید؟

ـ من با کرینه ملاقات کوتاهی داشته ام و در همین ملاقات او را بسیار خوب یافتم، اما در رابطه با ظاهر شدن وی در پرده سینما می خواهم بگویم که آنقدر زیبا و بانشاط که در فلم ما به نظر می رسد شاید هیچ گاهی در فلم دیگری جلب نظر نکند در این فلم به لباس و آرایش او بسیار و بسیار دقت به خرچ داده شده خلاصه او را بگونه خاصی پیش کشیده ایم، زیرا مامی دانستیم که اینگونه فلم ها هر روز ساخته نمی شوند.

ـ چه فکر می کنید بعد از ناکامی فلم "بهر بهی دل هی هندوستانی" نا قدین و تماشا چیان فلم های شما چه قضاوتی در باره "اشوکا" خواهند داشت؟

ـ ما تنها برای پول فلم نمی سازیم با آنکه برای ساختن یک فلم پول، وقت و زحمات زیادی بمصرف می رسد، این گونه، کوشش ها را مردم مسترد نخواهند کرد زیرا آنها منتظر چیزهای نو و تازه تری هستند از اینرو ما کوشیده ایم موضوع انتخاب شده را با طرز جدید و تقضا های عصر هماهنگ سازیم.

ـ شاه رخ خان طی مصاحبه یی گفته است که "اشوکا" فلمی است چون Break نظر شما چیست؟

ـ من فکر می کنم که شاه رخ واقعاً احساساتی شده است. گرچه "اشوکا" برای کمپنی ما فلم مهمی است که اگر خدای نا خواسته چیز ناگواری بالایش بیاید برای ما مشکل خواهد بود اینچنین فلمی را بار دیگر بسازیم.

ـ یک سوال خصوصی آیا ازدواج تبدیلی های را در زنده گی ات سبب نشده؟

ـ چرا؟ اما صرف همین قدر که حال نمی توانم درمیان درختان دویده ورقصیده به نظر بیایم یا رول های را که در گذشته ایفا می کردم در آن نقش ها ظاهر شوم. و تنها در کرکتر های معیاری و آرام به نمایش بپردازم گرچه از این حالت راضی نیستم اما خوش قسمتی من در این است که پیشنهاداتی از ایفای این چنین نقش را مسلسل دریافت می دارم.

ـ دخترت "جهانوی" چطور است؟

ـ بی مثال... او برایم دنیای از خوشی هاست، همیشه مصروفم نگهمیدارد. زنده گی ام را واقعاً زیبا و دلچسپ ساخته است.

اراده

قسمت دوازدهم

زکوی یار میاید نسیم باد نوروزی

چون جشن نوروز، همپای نو بهاران فرامیرسد که فصل شگوفایی ها و رویش هاست و پیدایش پویش و زندگی دوباره که در تمام نمادهای طبیعت به جهان جلوه یی زیبا می بخشد. شوری عاشقانه در روان و احساس هر انسان میآفریند. در این میان که شاعران طبع حساستر دارند، یافته هایشان را از نوروز با واژه گان آهنگین شعر بیان میدارند و همنوای روزگاران می شوند.

سر ایشگران و سخنوران ما در پویه تاریخ به ستایش نوروز، چکامه ها و شعرهای دلنشین سروده اند که چونان نگین های گرانبها بر تاج طلایی ادبیات ما میدرخشند و بهار نامه های آنان از شاهکار هایی بیمانند به شمار میآیند

چون کمتر شاعریست که شعری در وصف نوروز و بهار نسروده با شد ازین رو در این نوشته تنها بیتی چند از شاعری چند را به گونه مشت نمونه، خروار

پوشیده ابر، دشت به دیبای ارمنی
(منوچهری)

بر چهره گل نسیم نوروز خوش است
در صحن چمن روی دل افروز خوش است
(خیام)

جمالش باد دایم مجلس افروز
شبش معراج باد و روز نوروز
(نظامی)

تا که شد نوروز سلطان فلک را میزبان
عاملان طبع جان بر میزبان افشانده اند
(خاقانی)

زکوی یار میآید نسیم باد نوروزی
ازین بادار مدد خواهی چراغ دل بر افروزی
(حافظ)

پایان

به گواهی میگیریم و سخن کوتاه میگوییم:

نوروز بزرگ آمد آرایش عالم
میراث به نزدیک ملوک عجم از جم
(عنصری بلخی)

نوروز بساط نو گسترد به گلزاران
و زباغ بساط دی بر بود چوعیاران
بشگفت بهار نو، شرطست شکارنو

ما و می ویار نو بردامن کهساران
خوش گشت کنون عالم، شادند بنی آدم
دلها همه شد خرم، خاصه دل میخواران
شد باغ پراز دیبا، شد دشت پُرازمینو
بر هر دوبود زیبا می خوردن هشیاران
(امیرمعزی)

نوروز روز عیش و نشاط است وایمنی

خوندونه او مسئولیتونه

ژوند هم عجیبه لوبه ده کله دمره په زړه پوری او هیجانی شی چی سړی یې د خوندونو په ټولولو پسی نه رسیږي او کله بیا د مره جنجالي او کړکیچنه شی چی د تیښتی لاری هم په بنیادم بندی کړی. د بهادر خان د ځوانی وختونه ډیر د خوند او مزو وختونه وو. هم یې ځوانی وه هم یې بخت هم ئې ګڼ شمیر میړونه لرل او هم د خپل سر پاچا وو. په هر طرف به یې چی مخه کړه څوک یې دمقابلی جوګه نه وو. چپه او راسته حکمونه یې چلول، د کلی کور خلکو به یو ګلاس چای هم ددې له اجازی پرته نشو څښلی.

خو اوس حالات بدل شوی. زمانه سپین سترګی شوی د مشرانو درناوی نه کیږي، د میړو قدر کم شوی اوله بهادر خان سره هم هغه د ځوانی زور نه دی پاتی.

د ځوانی د وختون یو کم شمیر دوستان ورپاتی دی چې د تیرو وختونو په پاداش کی یې د ملك د یوو کلی ملکی ور ببنلی وه خود نفس د تقاضا د پوره کولو په خاطر یې د یو بل لوی کلی مشری هم د ځان کړه. خو لکه څنګه چی دوه هندوانې په یوه لاس کی نه نیول کیږي نتیجه داشوه چی هر څه سره وشړیدل او خبره دی ځای ته را ورسیده چی اوس یې نه څوک خبری ته غوږ نیسي اونه امر ته. په تیره بیا د لوی کلی حالات بیخی ورځخه وران ویجاړ شوی دی. د کلی د منځ په میدان کی چی ماشومانو به پکی لوپی کولی د ملك صاحب له اجازی پرته کورونه جوړ شوی. د کلی د جومات وقفی ځمکه کی یو بل بې لیسانسه سوداګر مارکیټ او دکانونه جوړ کړی، د بی کوره کلیوالو ناری سوری د ملك صاحب د چوکی دارانو غوږونو ته هم نه رسیږي.

بهادر خان هم چی اوس دبهادر خان اکا په نامه یادیږي ځان دیخوا آخوا غلطوی او خپله خولی یې په دواړو لاسونو تینګه نیولی چی باد یې یو نسی.

د کلی په هره کوڅه کی نوی او پخپل سر ملکان دمره زیات شوی چی بهادر خان اکا یې په ګرد پسې هم نه رسیږي ان تردی چی بهادر خان اکا یې له ویری کلی ته هم نشی راوتلی او په میاشتو میاشتو نه په کلی کی لیدل کیږي او نه په جومات کی.

دخلکو سپین سترګی تردی حده رسیدلی چی پخپله د بهادر خان اکا د کور له شاوخوا څخه چی یو وخت د کلی له ټولو ښکلی او پاك ځای وه هم د خاورو خځلو ډیرانونه جوړ کړی دی.

تیره ورځ می دهغه د کور کړکیو ته پام شو چی له دننې خوا نه ورته پندې پندې پردی ځړول شوی چی د میلمنو سترګی یې په شاوخوا خاورو خځلو ونه لګیږي.

زه کله کله چې بهادر خان هغه تیروختونه را یادوم د کلی قصابان. نان وایان، هتی وال او پلورونکی به ورته لاس په نامه ولاړ وو خو اوس وینم چی نه یې موچی په خوله ګوره ماتوی اونه نایي، ان پخپله د ملك اکا چاروکښان هم ورځخه یاغی باغی شوی دی.

مشرانو ویلی دی چی که چاړه د سرو زروشی نوڅوك یې په خپله ګیډه نه منډې. که په ملکیانو کی خوندونه شته مسئولیتونه هم شته د خلکو په وړاندی مسئولیت، دخدای (ج) په وړاندی مسئولیت او د وظیفې په وړاندی مسئولیت.

نامه وارده

پیوسته به گذشته

در گوشه یی از نامه انتقادی روح منتقد جانب توکیو پرواز میکند، در آنجا خود را به کوچه حسن چپ میزند وباز میپرسد: "بودجه مالی این رادیو از کجا تمویل میشود؟ آیا هزینه مالی این رادیو جزء از پول های وعده داده شده وکمکی که کشور های تعهد کننده برای اعمار وبازسازی افغانستان وعده کرده اند، نیست؟"

شکر به دهان تان. همین طور است بخشی از هزینه مالی این برنامه ها راکمیسیون اروپایی، یکی از بزرگترین تمویل کننده های افغانستان میپردازد وقسمت دیگر شامل کمک های مستقیم دولت دنمارک است که برای رشد مطبوعات آزاد در جهان به کار گرفته میشود.

وقتی خواننده در مفهوم شماری از جمله های این نبشته دقت میکند، افسوس میکند که چرا جامعه ادبی ما تا به حال از وجود چنین منتقدی بینا وشنوا آگاهی نداشته است. بی قلم می نویسد: "برنامه نشراتی این رادیو بازیگنال صبح بخیر افغانستان از ساعت ۶:۳۰ صبح همه روزه به استثنای روز های جمعه وتعطیل آغاز میشود. محتوای زیگنال با صدای چند نطاق که در قسمتی گفته میشود: (په اونی که یوه ورځ) در حالیکه نشرات این رادیو در هفته هفت روز از طرف صبح می باشد. متاسفانه مسوولین و دست اندر کاران برنامه نشراتی این رادیو، نسبت گنس وگول بودن از اخذ معاشات بدون کار، تا حال متوجه این اشتباه نشده و این زیگنال از یکسال به اینطرف همین طور با اشتباه نشر می شود."

راستش ما از درجه شنوایی بی قلم اطلاعی نداریم ولی با همین زبان گوشتی اقرار میداریم که برنامه های ما دریک هفته که هفت روز است به شمول روزهای جمعه وتعطیل در ساعتهای معین پخش میشوند راه خدا نیست که هفت روز برنامه داشته باشیم و آخر هم بگوییم "په اونی کې یوه ورځ" آدم خاکی هر قدر گنس و گول باشد باز هم فرق میان یک و هفت را میداند. در زیگنال صبحانه ما گفته میشود که "په اونی کې اوه ورځی". خواننده تیز هوش می فهمد که بی قلم را غم معاش ما گنس و گول ساخته که در این یک سال فرق یک و هفت را نمیداند و سوءتغذی در پکنب اخبار اوضاع جوی را که بی قلم آنرا "بکلی" عاری از حقیقت میداند، ما از صفحات هواشناسی انترنت بدست می آوریم که شبکه سی ان ان، بی بی سی، صدای امریکا و سایر رادیو ها از آنها استفاده میکنند.

اکثر کارکنان این رادیو فارغین صنف دوازدهم میباشند که به گمان اغلب بویی از مسلک ژورنالیزم نبرده اند و خلاصه اینکه در تمام بخشها ضوابط مطرح نبوده و روابط قابل طرح و بحث میباشد."

ادعای فوق بیانگر آن است که مستفد بی قلم خودش به یقین کامل نرسیده و در داوری به حدس و گمان پیوسته است. اما تا حدودی که ما، خودمان را میشناسیم، بیشتر کارمندان برنامه ها فارغان دانشکده ژورنالیزم و تجربه کاران عرصه مطبوعات هستند و سالها در رادیو تلویزیون و دیگر رسانه نکرده است. به گفته معروف چهل سال ملا امامی کردی، شب جمعه را نمیدانی. بی قلم در یک جا میگوید که برنامه ها به استثنای روزهای جمعه و تعطیل پخش میشود و باز گفته خود را نقض کرده ومیگوید: "در حالیکه نشرات این رادیو در هفته هفت روز" از طرف صبح می باشد"!

منتقد خبر شناس در ادامه مضمونش اخبار ما را باسی و فاقد اهمیت خبری خوانده و میگوید: "برنامه های نشراتی این رادیو را اکثرا خوانش اخبار (باسی) به عنوان تازه ترین اخبار که از نظر فن ژورنالیزم فاقد اهمیت خبری می باشد احتوا مینماید. و بعضا با پیشگویی اوضاع جوی چند ولایت که آنهم بکلی عاری از حقیقت است و زمانی هم با خوانش مطالبی در مورد نرخ اسعار نشرات خود را آغاز که محتویات بعدی نشراتی این رادیو را از طرف صبح، گاهی با داشتن مهمان با مصاحبه های بدون کیفیت و طرح سوالات غیر مسلکی از افراد و اشخاص مسلکی در برمیگیرد."

جناب بی قلم خواسته است، خبرو "شوربای مادر یونس" را در یک ردیف قرار دهد. صبح به خیر افغانستان که یک نهاد نوبنیاد و تازه کار در عرصه نشرات رادیویی است. به اصل های چون تازه گی، برجسته گی، نزدیکی (زمانی) و جالب بودن ژانر خبر پابند است. و در مورد صحت ومنبع آن همیش تامل و دقت کرده است. مثالهای فراوانی از گذشته داریم که به تازه گی، سرعت و صحت خبرهای ما گواهی میدهند. مصاحبه با اعلیحضرت محمدظاهرشاه حین عودت شان به کشور، حمله بر عساکر امریکایی در نزدیک پل خشتی، تظاهرات خونین، شب هنگام در پولیتخنیک، اختطاف خانم آلمانی در راه قرغه، انفجار ها در کندهار و تا حد امکان گزارشگران منطقوی و اعزامی ما به ولایات تازه ترین رویدادها را تهیه و ارسال میکنند. به گونه مثال گزارش چند روز قبل از کهمرد بامیان در باره خلع سلاح نیروهای غیر مسوول توسط کندک اردوی ملی با کمک نیروهای امریکایی، انهدام منازل رهایشی در سواحل دریای آمو در سرتپه ولایت بلخ و خبر شروع های گروهی کار کرده اند و همین اکنون در تهیه و پیشبرد برنامه های رادیو افغانستان سهم فعال دارند، بدون شک بخش دیگری از کارمندان ما ژورنالیستان جوان و تازه کار اند که برای کسب تجربه و آگاهی مسلکی در برنامه های ما شامل کارشده اند. ما از کاستیهای کارمان چشم پوشی نمیکنیم ولی یک سال کار نشراتی در چنین اوضاع، زمان کافی برای غلبه بر کمبودیها نیست. ما برای بنیانگذاری ژورنالیزم نوین مطابق معیار های منطقوی و جهانی شروع به کار کرده ایم وجهت رسیدن به منزل مقصود باید نسل جوان و آگاه را در این عرصه آموزش و پرورش دهیم. در استخدام ژورنالیستان جوان بر خلاف سنت های جامعه ما معیار، استعداد، علاقه مندی وتوانایی های معنوی بوده است نه پیوند های شخصی، خانوادگی و گروهی.

ادامه دارد

ERADA Daily

اراده در ویرایش و پیرایش مطالب دست باز دارد
آدرس: پروان مینه (مینهای بمبارتمان سرک مسجد حاجی میر احمد)
تیلیفون موبایل: ۰۷۰۲۷۹۳۰۴ ۰۷۰۲۲۴۷۸۷

Daily Independent Publication, Publisher: Afghan Media Resource Center
Founder: Haji Sayed Daud, Chief Editor: Zuhoor Afghan
Mobil Phone: 070224787 070279304

قیمت فی شماره (۲) افغانی

زیر نظر هیأت تحریر انتشار میابد
مدیر مسوول: ظهور افغان
سکرتر مسوول: سید محمد "عادل"
معاون: اسماعیل "تیمور"

اراده
د افغان نشراتي مرکز خپرونه
موسس و صاحب امتیاز: حاجی سید داود
اندیشه و عقاید مطرح شده از سوی نویسنده گان به خودشان مربوط است
کمپوز ودیزاین انجینیر: محمدجمیل "امیری" چاپ: مطبعه مرکز نشرات افغان